

PHÁT TRIỂN VĂN HÓA VỚI TƯ CÁCH LÀ NỀN TẢNG TINH THẦN - CƠ SỞ ĐỂ PHÁT TRIỂN CON NGƯỜI VIỆT NAM HIỆN NAY

ĐẶNG HỮU TOÀN*

Từ khóa: phát triển văn hóa, phát triển con người Việt Nam, phát triển văn hóa và phát triển con người Việt Nam.

Ngày nhận bài: 04/7/2019; ngày gửi phản biện: 05/7/2019; ngày duyệt đăng bài: 15/8/2019.

Trong công cuộc đổi mới toàn diện đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa, tiến hành công nghiệp hóa, hiện đại hóa gắn với phát triển kinh tế tri thức, bảo vệ tài nguyên, môi trường, chủ động và tích cực hội nhập quốc tế, thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, Đảng Cộng sản Việt Nam đã nhiều lần khẳng định tăng trưởng kinh tế phải đi đôi với phát triển văn hóa và giáo dục, xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc với tư cách là nền tảng tinh thần của xã hội. Không chỉ thế, khi xác định phát triển văn hóa với tư cách nền tảng tinh thần của xã hội, Đảng Cộng sản Việt Nam còn nhiều lần nhấn mạnh phát triển văn hóa giữ vị trí cơ sở nền tảng và đóng vai trò chủ đạo để nâng cao đời sống tinh thần cho nhân dân, nâng cao dân trí, giáo dục và đào tạo con người Việt Nam, phát triển toàn diện con người Việt Nam thời kì đổi mới và hội nhập quốc tế.

Với quan điểm và chủ trương đó, Đảng Cộng sản Việt Nam luôn yêu cầu các cấp, các ngành, mỗi con người và cả cộng đồng dân tộc “phải nhận thức đầy đủ và thực hiện có kết quả mục tiêu: Xây dựng nền văn hóa và con người Việt Nam phát triển toàn diện, hướng đến chân - thiện - mỹ, thấm nhuần tinh thần dân tộc, nhân văn, dân chủ và khoa học”. Đồng thời, phải làm cho “văn hóa thực sự trở thành nền tảng tinh thần vững chắc của xã hội, là sức mạnh nội sinh quan trọng bảo đảm sự phát triển bền vững và bảo vệ vững chắc Tổ quốc vì mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”; gắn nhiệm vụ xây dựng văn hóa, con người với nhiệm vụ xây dựng và phát triển đất nước; gắn xây dựng môi trường văn hóa với xây dựng con người; tạo điều kiện thuận lợi để văn hóa góp phần “hình thành những giá trị mới về con người với các phẩm chất về trách nhiệm xã hội, ý thức công dân, dân chủ, chủ động, sáng tạo, khát vọng vươn lên” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2016, tr. 126, 123).

* PGS. TS.; Viện Triết học, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam.

Ngay từ Hội nghị Trung ương 5 khóa VIII (1998) - Hội nghị bàn về đường lối phát triển văn hóa trong thời kì đổi mới dắt nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa, trong bài phát biểu khai mạc Hội nghị, sau khi khẳng định tính đúng đắn của đường lối xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, nguyên Tổng Bí thư Lê Khả Phiêu đã nhấn mạnh: “Con người Việt Nam là sự kết tinh của nền văn hóa Việt Nam. Vì vậy, quá trình xây dựng nền văn hóa Việt Nam cũng chính là quá trình thực hiện chiến lược con người, xây dựng và phát huy nguồn lực con người” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 1998, tr. 11).

Nhận thức đúng đắn tầm chiến lược và ý nghĩa lớn lao của sự nghiệp phát triển văn hóa với tư cách nền tảng tinh thần của xã hội với việc nâng cao dân trí, giáo dục và đào tạo con người Việt Nam phát triển toàn diện, để trên cơ sở nền tảng này, xây dựng và phát triển nguồn nhân lực, nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao cho đất nước, tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X (2006), một lần nữa, Đảng Cộng sản Việt Nam đã khẳng định đường lối “tiếp tục phát triển sâu rộng và nâng cao chất lượng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, gắn kết chặt chẽ và đồng bộ hơn với phát triển kinh tế - xã hội, làm cho văn hóa thấm sâu vào mọi lĩnh vực của đời sống xã hội” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2006, tr. 106). Hơn nữa, Đảng Cộng sản Việt Nam còn nhấn mạnh rằng, phát triển văn hóa với tư cách nền tảng tinh thần của xã hội, trước hết chúng ta cần phải hướng mọi lĩnh vực hoạt động văn hóa vào việc “xây dựng và hoàn thiện giá trị, nhân cách con người Việt Nam”; đồng thời, lấy việc “bảo vệ và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc trong thời kì công nghiệp hóa, hiện đại hóa, hội nhập kinh tế quốc tế” làm cơ sở nền tảng “bồi dưỡng các giá trị văn hóa” cho quảng đại quần chúng nhân dân, nhất là cho thanh niên, học sinh, sinh viên”, xây dựng và phát triển “lí tưởng sống, lối sống, năng lực trí tuệ, đạo đức và bản lĩnh văn hóa con người Việt Nam”, để từ đó nhanh chóng xây dựng và phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, đủ sức đáp ứng những đòi hỏi ngày càng cao của công cuộc đổi mới dắt nước (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2006, tr. 106).

Khẳng định lấy “phát triển nhanh nguồn nhân lực, nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao” làm “*khâu đột phá*” trong *Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 2011 - 2020*, tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI (2011), Đảng Cộng sản Việt Nam tiếp tục khẳng định đường lối “phát triển toàn diện, đồng bộ các lĩnh vực văn hóa” để trên cơ sở đó, “xây dựng nhân cách con người Việt Nam về lí tưởng, trí tuệ, đạo đức, lối sống, thể chất, lòng tự tôn dân tộc, trách nhiệm xã hội, ý thức chấp hành pháp luật, nhất là trong thể hệ trẻ” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2011, tr. 106, 126).

Gần đây nhất, tại Đại hội lần thứ XII, Đảng khẳng định “*xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện* phải trở thành một mục tiêu của chiến lược phát triển”, Đảng Cộng sản Việt Nam đã yêu cầu “đúc kết và xây dựng hệ giá trị văn hóa và hệ giá trị chuẩn mực của con người Việt Nam thời kì công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập

quốc tế; tạo môi trường và điều kiện để phát triển về nhân cách, đạo đức, trí tuệ, năng lực sáng tạo, thể chất, tâm hồn, trách nhiệm xã hội, nghĩa vụ công dân, ý thức tuân thủ pháp luật,... hiểu biết sâu sắc, tự hào, tôn vinh lịch sử, văn hóa dân tộc” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2016, tr. 126 - 127).

Đề có được những con người Việt Nam phát triển toàn diện - những con người có lí tưởng cao đẹp, phát triển cao về trí tuệ, cường tráng về thể chất, phong phú về tinh thần, trong sáng về đạo đức,... từ đó, xây dựng và phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, đủ sức đáp ứng những đòi hỏi ngày càng cao của công cuộc đổi mới đất nước, chúng ta không thể không phát triển văn hóa với tư cách là nền tảng tinh thần của xã hội, không thể không xây dựng và phát triển “nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, phát triển toàn diện, thống nhất trong đa dạng, thấm nhuần sâu sắc tinh thần nhân văn, dân chủ, tiến bộ” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2011, tr. 74).

Sở dĩ chúng ta có thể khẳng định như vậy là bởi lẽ, nền văn hóa Việt Nam hôm nay chính là thành quả của hàng nghìn năm lao động sáng tạo và đấu tranh kiên cường trong công cuộc dựng nước và giữ nước của cộng đồng các dân tộc Việt Nam, của các thế hệ người Việt Nam trong suốt chiều dài lịch sử. Bằng lao động sáng tạo, bằng ý chí đấu tranh kiên cường, bất khuất, dân tộc Việt Nam, các thế hệ người Việt Nam kế tiếp nhau đã xây đắp nên một nền văn hóa không chỉ kết tinh sức mạnh và in đậm dấu ấn bản sắc dân tộc, mà còn chứng minh hùng hồn cho sức sống mãnh liệt và sự trường tồn của cộng đồng các dân tộc Việt Nam, các thế hệ người Việt Nam. Nền văn hóa ấy còn là kết quả của sự giao lưu và tiếp thu tinh hoa văn hóa của nhiều nền văn hóa, văn minh nhân loại trên con đường không ngừng tự hoàn thiện và phát triển. Nền văn hóa với lịch sử hào hùng hàng nghìn năm ấy, với việc gìn giữ và không ngừng phát huy bản sắc dân tộc, tiếp thu và cải biến tinh hoa văn hóa nhân loại đã hun đúc nên tâm hồn, khí phách, bản lĩnh cho biết bao thế hệ người Việt Nam chúng ta, đã viết nên và tô thắm thêm trang sử hào hùng của cộng đồng các dân tộc Việt Nam. Và, khi dựa trên cơ sở, nền tảng vững chắc và sức mạnh diệu kì của nền văn hóa ấy, cộng thêm năng lực phát huy sức mạnh của nó một cách sáng tạo trong mỗi giai đoạn lịch sử, dân tộc Việt Nam, các thế hệ người Việt Nam chúng ta đã giữ vững và phát huy bản sắc của mình, chẳng những không bị đồng hóa trong những thời kì bị đô hộ, xâm lăng, mà còn quật cường đứng dậy giành độc lập cho dân tộc, thống nhất giang sơn về một mối và tự giải phóng cho mình, tự lựa chọn cho mình con đường phát triển để đất nước ta có được vị thế ngày càng cao trên trường quốc tế như hiện nay.

Nhận thức sâu sắc tầm quan trọng, ý nghĩa lớn lao và vai trò nền tảng của văn hóa trong chiến lược “trồng người”, phát triển con người Việt Nam hiện đại, ngay từ những ngày đầu của công cuộc xây dựng chế độ xã hội mới trên đất nước ta, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nhiều lần khẳng định rằng, phát triển con người Việt Nam hiện đại với tư cách

vừa là mục tiêu, vừa là động lực của cách mạng, của công cuộc xây dựng chế độ xã hội mới phải luôn gắn liền với phát triển văn hóa, giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc, đồng thời không ngừng nâng cao trình độ văn hóa và quyền được hưởng thụ những thành quả văn hóa cho quảng đại quần chúng nhân dân lao động. Theo Người, phát triển văn hóa trước hết phải nhằm mục đích nâng cao đời sống tinh thần cho quần chúng nhân dân lao động, “văn hóa phải thiết thực phục vụ nhân dân, góp phần vào việc nâng cao đời sống tươi vui, lành mạnh của quần chúng” (Hồ Chí Minh, 1996, tr. 59). Để phát triển văn hóa với tầm vóc và ý nghĩa lớn lao đó, theo Người, chúng ta phải “xúc tiến công tác văn hóa để đào tạo con người mới và cán bộ mới” cho công cuộc xây dựng và kiến thiết đất nước, đồng thời “phát triển những truyền thống tốt đẹp của văn hóa dân tộc và hấp thụ những cái mới của văn hóa tiến bộ thế giới, để xây dựng một nền văn hóa Việt Nam có tính chất dân tộc, khoa học và đại chúng” (Hồ Chí Minh, 1996, tr. 173).

Trong công cuộc đổi mới đất nước, Đảng Cộng sản Việt Nam không chỉ nhiều lần khẳng định tầm cao chiến lược, ý nghĩa lớn lao, giá trị thời đại trong tư tưởng ấy của Chủ tịch Hồ Chí Minh, mà còn lấy tư tưởng đó làm cơ sở nền tảng để xây dựng nền văn hóa mới Việt Nam - nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc với tư cách nền tảng tinh thần của chế độ xã hội chủ nghĩa mà công cuộc đổi mới của chúng ta đang hướng tới. Không chỉ thế, khi xác định văn hóa vừa là mục tiêu vừa là động lực thúc đẩy mạnh mẽ sự phát triển kinh tế - xã hội theo định hướng xã hội chủ nghĩa, Đảng còn ra sức kêu gọi “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”. Và trên thực tế, Đảng đã cố gắng tạo ra những điều kiện thuận lợi nhằm “phát huy tinh thần tự nguyện, tính tự quản và năng lực làm chủ của nhân dân trong đời sống văn hóa” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2006, tr. 106) để trên cơ sở đó, “xử lý tốt mối quan hệ giữa kinh tế và văn hóa, để văn hóa thực sự là nền tảng tinh thần của xã hội, là một động lực phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập quốc tế” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2011, tr. 126). Không chỉ thế, Đảng còn trực tiếp chỉ đạo toàn dân “tập trung xây dựng đời sống, lối sống và môi trường văn hóa lành mạnh” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2011, tr. 126) cho sự phát triển xã hội, xây dựng con người Việt Nam về tư tưởng, đạo đức, tâm hồn, tình cảm, lối sống,... để từ đó, phát triển nguồn nhân lực, nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao cho đất nước.

Nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc mà chúng ta đang ra sức xây dựng và phát triển với tư cách nền tảng tinh thần của xã hội là “nền văn hóa yêu nước và tiến bộ”; có nội dung cốt lõi là tư tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; có mục tiêu cao cả là vì con người, vì tự do, hạnh phúc và sự phát triển phong phú, toàn diện cho mỗi con người Việt Nam trong mối quan hệ hài hòa giữa cá nhân và cộng đồng, giữa xã hội và tự nhiên. Bản sắc dân tộc của nền văn hóa mà chúng ta cần phải giữ gìn và phát huy là những giá trị bền vững, những tinh hoa được vun đắp nên qua lịch sử hàng nghìn năm đấu tranh dựng nước và giữ nước của cộng đồng các dân tộc Việt Nam,

của các thế hệ người Việt Nam kế tiếp trong suốt chiều dài lịch sử dân tộc. Những giá trị, tinh hoa đó là lòng yêu nước, niềm tự hào dân tộc, tinh thần cộng đồng gắn kết cá nhân - gia đình - làng xã - Tổ quốc. Đó là lòng nhân ái, khoan dung, trọng nghĩa tình, là đức tính cần cù, sáng tạo trong lao động, biết hi sinh vì sự nghiệp dân tộc, vì hạnh phúc của nhân dân. Và, đó còn là sự tế nhị trong giao tiếp, giản dị trong lối sống. Tóm lại, đó là những phẩm chất tinh thần - đạo đức, là nhân cách cao đẹp, là lối sống vì mọi người của con người Việt Nam chúng ta.

Với nội dung tiên tiến đó, với bản sắc dân tộc đậm đà đó, nền văn hóa mới Việt Nam mà chúng ta đang ra sức xây dựng không thể đứng ngoài chiến lược phát triển con người Việt Nam hiện đại, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, đủ sức đáp ứng những đòi hỏi ngày càng cao của sự nghiệp đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa gắn với phát triển kinh tế tri thức. Phát triển văn hóa phải gắn kết chặt chẽ với chiến lược phát triển con người Việt Nam, phát triển nguồn nhân lực mang “thương hiệu Việt Nam”. Mọi hoạt động văn hóa phải nhằm xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện về chính trị, tư tưởng, tri tuệ, đạo đức, thể chất, năng lực sáng tạo, có ý thức cộng đồng, lòng nhân ái, khoan dung, tôn trọng nghĩa tình và lối sống có văn hóa, quan hệ hài hòa trong gia đình, cộng đồng và xã hội. Hơn nữa, phát triển văn hóa phải trở thành nhân tố thúc đẩy con người tự hoàn thiện nhân cách, kế thừa truyền thống cách mạng của dân tộc, phát huy tinh thần yêu nước, ý chí tự lực, tự cường xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Để có được những con người Việt Nam phát triển toàn diện với những năng lực và phẩm chất cần thiết ấy, việc giáo dục và nâng cao ý thức giữ gìn, phát huy các giá trị truyền thống, bản sắc dân tộc của nền văn hóa mới Việt Nam cho họ là việc làm có tầm quan trọng đặc biệt. Bởi lẽ, giá trị truyền thống và bản sắc dân tộc của văn hóa là những yếu tố không thể thiếu trong sự hình thành và phát triển bản lĩnh con người, nhân cách con người. Theo các nhà sáng lập chủ nghĩa Mác - Lênin, sức mạnh của giá trị truyền thống và bản sắc dân tộc của văn hóa chính là cái giúp cho nhân cách và bản lĩnh con người được duy trì và phát triển ngay cả khi những điều kiện sản sinh ra chúng không còn hoặc có sự thay đổi căn bản. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ nhiều lần nhấn mạnh ý nghĩa giáo dục của văn hóa, vai trò quan trọng của việc giáo dục ý thức giữ gìn và phát huy giá trị truyền thống, bản sắc dân tộc của văn hóa cho các thế hệ con người Việt Nam mới, mà còn khẳng định đó là nhân tố có ý nghĩa quyết định trong việc thúc đẩy con người Việt Nam mới tự hoàn thiện nhân cách, biết kế thừa, phát huy và phát triển truyền thống cách mạng hào hùng của dân tộc, tinh thần yêu nước, ý chí tự lực, tự cường xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Nhận thức rõ tầm quan trọng và ý nghĩa quyết định của giá trị truyền thống và bản sắc dân tộc của văn hóa trong sự hình thành và phát triển bản lĩnh, nhân cách con người Việt Nam thời kì công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước gắn liền với phát triển nền

kinh tế tri thức, trong suốt tiến trình 30 năm đổi mới vừa qua, trong hầu hết các văn kiện, nghị quyết, Đảng Cộng sản Việt Nam luôn nhấn mạnh rằng, chúng ta chỉ có thể tạo ra một nguồn nhân lực chất lượng cao và làm cho nguồn nhân lực đó ngày càng phát triển khi quá trình hiện đại hóa giáo dục - đào tạo luôn có sự gắn kết với việc kế thừa, giữ gìn và phát huy giá trị truyền thống và bản sắc dân tộc của nền văn hóa mới Việt Nam - nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc. Trước xu thế toàn cầu hóa, trong quá trình xây dựng và phát triển kinh tế thị trường, mở cửa giao lưu văn hóa, chủ động và tích cực hội nhập quốc tế, cùng với việc giáo dục ý thức giữ gìn và phát huy giá trị truyền thống, bản sắc dân tộc của văn hóa Việt Nam, trong chiến lược phát triển con người, xây dựng và phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, chúng ta còn phải giúp cho thế hệ những con người Việt Nam mới nhận thức rõ những hệ quả tiêu cực và sự nguy hại của thái độ xem nhẹ các giá trị truyền thống, coi thường di sản văn hóa và bản sắc dân tộc của văn hóa, chạy theo đồng tiền và lợi nhuận một cách mù quáng, tiếp nhận lối sống và văn hóa nước ngoài một cách thiếu suy nghĩ, không lựa chọn.

Thật vậy, với chúng ta, một nước có truyền thống văn hóa lâu đời, khi định hướng phát triển được xác định là đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa gắn với phát triển kinh tế tri thức, lấy sự phát triển con người, xây dựng và phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao vừa là mục tiêu vừa là động lực thì vấn đề giữ gìn và phát huy giá trị truyền thống, bản sắc dân tộc của văn hóa càng trở nên có ý nghĩa cấp thiết và là mối quan tâm hàng đầu của tất cả chúng ta. Việc tạo ra một môi trường văn hóa lành mạnh, trong đó có sự kết hợp hài hòa giữa các giá trị truyền thống và hiện đại, thấm nhuần tính dân tộc, nhân văn đã được Đảng Cộng sản Việt Nam xác định là trách nhiệm lớn lao của toàn Đảng và toàn dân ta.

Tiếp tục sự nghiệp đổi mới, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa gắn với phát triển kinh tế tri thức, trong bối cảnh hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, chúng ta không thể không lấy việc mở rộng các hoạt động văn hóa lành mạnh, bổ ích, sáng tạo những giá trị văn hóa mới, sâu sắc, có tầm nhìn chiến lược, kết hợp với việc giữ gìn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống làm định hướng cho sự phát triển văn hóa với tư cách nền tảng tinh thần của xã hội, để trên cơ sở đó, phát triển toàn diện con người Việt Nam, xây dựng và phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao ngang tầm thời đại. Nói cách khác, với nước ta hiện nay, việc “vun trồng thế giới bên trong” cho con người Việt Nam, làm cho họ được phát triển toàn diện, đủ sức đáp ứng những đòi hỏi ngày càng cao của sự nghiệp đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa gắn với phát triển kinh tế tri thức - đó là nhiệm vụ lớn lao, không gì có thể so sánh nổi của văn hóa, của sự nghiệp phát triển văn hóa, xây dựng nền tảng tinh thần của xã hội. Bởi lẽ, ở xã hội nào, ở thời đại nào cũng vậy, khi trình độ học vấn, trình độ văn hóa của con người càng cao thì họ càng có cơ hội nắm bắt các kiến thức khoa học, sử dụng công nghệ và do vậy, khả

năng sáng tạo của họ ngày càng lớn. Đó chính là lí do để V.I. Lênin khẳng định việc phát triển văn hóa, nâng cao trình độ văn hóa cho quần chúng nhân dân lao động trong công cuộc xây dựng xã hội mới là một cuộc cách mạng - cách mạng văn hóa. Đó cũng chính là lí do mà khi nói về công cuộc xây dựng đó, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn khẳng định vai trò to lớn, không thể thiếu của văn hóa, của sự nghiệp phát triển văn hóa. Giờ đây, trong công cuộc đổi mới đất nước, Đảng Cộng sản Việt Nam luôn khẳng định việc nâng cao trình độ học vấn, trình độ văn hóa cho người lao động là điều kiện quan trọng bậc nhất để xây dựng và phát triển nguồn nhân lực, nguồn lực con người Việt Nam thời kì đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa gắn với phát triển kinh tế tri thức. Và, để đạt được điều đó, chẳng những giáo dục - đào tạo phải trở thành “quốc sách hàng đầu”, mà cả văn hóa, sự phát triển văn hóa với tư cách là nền tảng tinh thần của xã hội cũng phải trở thành “quốc sách hàng đầu”.

Như vậy, có thể nói, trong công cuộc đổi mới ở Việt Nam hiện nay, khi đầu tư cho văn hóa được xác định là đầu tư cho chính sự phát triển của xã hội và con người, khi việc nâng cao cả mặt bằng dân trí lẫn đỉnh cao dân trí, bồi dưỡng và phát huy nguồn lực to lớn của con người Việt Nam được xác định không chỉ là mục tiêu, mà còn là động lực, là nhân tố quyết định thắng lợi của sự nghiệp đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa gắn với phát triển kinh tế tri thức, thì phát triển văn hóa với tư cách là nền tảng tinh thần của xã hội nhất thiết phải được coi là đường lối chiến lược. Và, với tư cách cội nguồn khơi dậy tiềm năng sáng tạo vô tận của con người Việt Nam, nhân lên gấp bội sức mạnh của quần chúng nhân dân lao động, chiến lược phát triển văn hóa, xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc không thể đứng ngoài chiến lược xây dựng và phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, nguồn nhân lực thực sự mang “thương hiệu Việt Nam”. Nó nằm ngay trong chiến lược ấy, gắn liền với chiến lược ấy và là mục tiêu, là động lực, là hệ điều tiết của chiến lược ấy - chiến lược phát triển nguồn nhân lực Việt Nam ngang tầm thời đại, nguồn nhân lực mà tại Đại hội lần thứ XI, Đảng Cộng sản Việt Nam xác định là nguồn nhân lực chất lượng cao và coi đây là một “đột phá chiến lược”, nguồn nhân lực đủ sức đáp ứng những đòi hỏi ngày càng cao của công cuộc đổi mới đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa gắn với phát triển kinh tế tri thức và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng.

Như vậy, có thể khẳng định, trong công cuộc đổi mới đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa, thực hiện công nghiệp hóa, hiện đại hóa gắn với phát triển kinh tế tri thức và hội nhập quốc tế, Đảng Cộng sản Việt Nam luôn kiên định quan điểm, chủ trương phát triển văn hóa với tư cách nền tảng tinh thần của xã hội là yếu tố giữ vai trò chủ đạo để nâng cao đời sống tinh thần cho nhân dân, nâng cao dân trí, giáo dục và đào tạo con người Việt Nam phát triển toàn diện, từ đó xây dựng và phát triển nguồn nhân lực, nhất

là nguồn nhân lực chất lượng cao cho đất nước. Phát triển văn hóa với tư cách nền tảng tinh thần của xã hội, trước hết cần phải hướng mọi lĩnh vực hoạt động văn hóa vào việc xây dựng và hoàn thiện giá trị, nhân cách con người Việt Nam; đồng thời lấy việc bảo vệ và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc làm cơ sở nền tảng bồi dưỡng các giá trị văn hóa cho quảng đại quần chúng nhân dân, xây dựng và phát triển lí tưởng sống, lối sống, năng lực trí tuệ, đạo đức và bản lĩnh văn hóa con người Việt Nam. Phát triển văn hóa với tư cách đó không thể đứng ngoài chiến lược phát triển con người, phát triển nguồn nhân lực và đến lượt mình, phát triển con người, phát triển nguồn nhân lực, nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao với tư cách “đột phá chiến lược” nhất thiết phải dựa trên cơ sở nền tảng tinh thần do phát triển văn hóa mang lại.

Tài liệu tham khảo

1. Đảng Cộng sản Việt Nam. 1998. *Văn kiện Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa VIII*. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam. 2006. *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X*. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia.
3. Đảng Cộng sản Việt Nam. 2011. *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia.
4. Đảng Cộng sản Việt Nam. 2016. *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*. Hà Nội: Văn phòng Trung ương Đảng.
5. Hồ Chí Minh. 1996. *Toàn tập*, tập 6, 10. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia.